

Ajavien koirien metsästyskokeiden säännöt Norjan jäniskoirayhdistysten liiton (NHKF) alaisille roduille

Voimassa 1.9.2014 – 31.3.2019

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Ajavien koirien metsästyskokeiden säännöt Norjan jäniskoirayhdistysten liiton (NHKF) alaisille roduille

Voimassa 1.9.2014 – 31.3.2019

Kääntäjän huomautus koskien sekä norjalaisten että ruotsalaisten sääntöjen käännöksiä:

Kääntäjä ei ota vastuuta käännöksen oikeellisuudesta. Sääntöjen sanojen ja lauseiden takana on ajokokeisiin ja metsästyksen liittyvää kansallista historiaa ja termistöä, jotka eivät aina vastaa yleiskieltä (vrt. suomalaiset ajokoesäännöt, joiden lauseet eivät nekään ole aina täysin yksiselitteisiä). Esimerkiksi meillä käytetään lyhyestä hukasta tappi-nimitystä, mutta sekä Ruotsissa, että Norjassa tappi (tappt, tap) tarkoittaa hukkaa yleensä. Jopa kenraalihukka on tappi, joskin kuolemantappi (dödstoppt). Ruotsissa ja Norjassa läpilöysäkin koira herättelee, meillä herättelyllä tarkoitetaan vähäistä haukahtelua yöjäljellä. Myöskään ylituomari-nimeä ei muissa pohjoismaissa tunneta. Heillä on sen sijaan kokeessa sellaisia henkilöitä kuin komissaari, valtuusmies (fullmäktige), Kennelliiton edustaja jne. Vastaavia esimerkkejä on lukemattomia.

Käännös saattaa sisältää myös kääntäjän vajavaisesta kielitaidosta johtuvia virheitä.

Edellä mainituista syistä on lukijan tarkistettava käännöksen yksityiskohdat alkuperäiskielisistä säännöistä.

Käännös näyttää monessa kohdin käännökseltä. Se on tarkoituksellista, sillä sujuvaan kieleen pyrkiminen saattaa johtaa sisällön merkityksen muuttumiseen alkuperäisestä. Parempi tönkkö, mutta ymmärrettävä kieli kuin asiasisällön hämärtyminen.

Timo Kilpeläinen

Sisällys

1. YLEISIÄ SÄÄNTÖJÄ.....	5
1.1 JÄRJESTÄMINEN	5
1.1.1 Yleistä	5
1.1.2 Kokeen hakeminen ja järjestäminen.....	5
1.1.3 Koeasiakirjat.....	5
1.1.4 Kokeen valvonta.....	5
1.1.5 Koirien palkitseminen	6
1.1.6 Kokeen peruutus	6
1.1.7 Kokeen hyväksyminen.....	6
1.2 OSALLISTUMINEN.....	6
1.2.1 Koirat.....	6
1.2.2 Terveystilanne	6
1.2.3 Koiran ohjaaja	6
1.2.4 Ilmoittautuminen ja osallistumismaksu.....	6
1.2.5 Vastuu ilmoittautumisesta ja osallistumismaksun palautus.....	7
1.2.6 Koiran hylkääminen	7
1.2.7 Koiran sulkeminen.....	7
1.2.8 Doping – keinotekoinen suorituskykyyn vaikuttaminen.....	7
1.3 TUOMARIT.....	7
1.3.1 Tuomareiden nimittäminen	7
1.3.2 Tuomareiden ja maastojen sijoittaminen ja aloitusjärjestys	7
1.3.3 Tuomariohjeet.....	7
1.4 KÄYTTÄYTYMINEN, KURINPITO JA VALITUSMENETTELY.....	8
1.4.1 Käyttäytyminen ja kurinpito.....	8
1.4.2 Valitusmenettely	8
1.5 POIKKEUKSET	8
2. OHJEET NORJAN KENNELKLUBIN EDUSTAJALLE	8
3. OHJEET KOKEEN JOHTAJALLE.....	9
4. OHJEET KOETOIMIKUNNALLE	10
4.1 JÄRJESTÄMINEN	10
4.2 OSALLISTUMINEN.....	10
4.3 TUOMARIT.....	11
4.4 KURINPITO JA VALITUSMENETTELY	12

5. KOELUOKAT / ERI KOETYYPIT	12
5.1 AVOIN KOE (ÅP).....	12
5.2 PIENTEN KOIRIEN KOE (SP).....	12
5.3 ELIITTIKOE (EP)	12
5.4 KAURISVAPAUSSKOE (RR)	13
6. KOKEEN LÄPIVIENI.....	14
6.1 YLEISTÄ KAIKILLE KOETYYPEILLE (POISLUKUIEN RR-KOE)	14
6.2 KOKEIDEN JÄRJESTÄMISAIKA	14
6.3 KOEMAASTO.....	14
6.4 AJOELÄIN JA RAJOITUKSET	14
6.5 TUOMARIKOLLEGIO	14
6.6. OPPILAAT JA KOKELAAT	15
7. ARVOSTELU JA PALKITSEMINEN.....	15
7.1 YLEISET SÄÄNNÖKSET	15
7.2 AJOELÄIMEN TOTEAMINEN	15
7.3 AJOAJAT JA AJOPISTEET	15
7.4 OMINAISUUKSIEN ARVOSTELU	16
7.5 LISÄPISTEET	19
7.6 PISTELASKU JA PALKITSEMINEN.....	20
7.7 LISÄTIEDOT	20
7.8 LISÄKIRJAUKSET.....	21
7.9 ELIITTIKOETTA (EP) KOSKEVAT ERITYISMÄÄRÄYKSET	21
8. TUOMARIKOULUTUKSEN SÄÄNNÖT	21
9. TUOMARIOIKEUKSIEN HYVÄKSYMINEN, POISTAMINEN JA YLLÄPITO	22
9.1 OIKEUKSIEN HYVÄKSYMINEN JA POISTAMINEN	22
9.2 OIKEUKSIEN YLLÄPITO	23
9.3 TUOMARIOIKEUKSIEN PALAUTTAMINEN	23
10. TUTKAN KÄYTÖN SÄÄNNÖT.....	23
11. ALUEMESTARUUSOTTELUN (DM) JA NORJANMESTARUUSOTTELUN (NM) SÄÄNNÖT	23
11.1 ALUEMESTARUUSOTTELU (DM).....	23
11.2 NORJANMESTARUUSOTTELU (NM).....	24
12. KANSAINVÄLINEN METSÄSTYSKOE – CACIT.....	25

TARCOITUS: Metsästyskokeen tarkoituksen on testata ajavia koiria ja palkita niistä ominaisuuksista, jotka ovat jalostuksen kannalta tärkeitä ja tuoda esille koiria, jotka sopivat metsästyksellemme ja metsästyskulttuurimmme.

1. YLEISIÄ SÄÄNTÖJÄ

1.1 JÄRJESTÄMINEN

1.1.1 Yleistä

Kokeen voi järjestää Norjan Kennelklubi (NKK) tai NKK:n jäsenyhdistys tai kerho, joka on NKK:n jäsenyhdistyksen alainen tai yhdistys, jolla on yhteistyösopimus NKK:n kanssa tai jonkun edellä mainitun jäsen.

NHKF:n alaiset yhdistykset tai NHKF:n kanssa yhteistyössä toimivat yhdistykset voivat anoa ja pitää kokeen sille / niille roduille, jotka ovat NHKF:n vastuulla.

1.1.2 Kokeen hakeminen ja järjestäminen

Kokeita anottaessa on noudatettava niitä hakumenettelyjä ja hakuaikoja, jotka löytyvät osoitteesta www.nkk.no. Koekalenterin hyväksyy NKK:n johtokunta tai se johtokunta, jolla on hyväksymisoikeus. Koekalenteri julkaistaan osoitteessa www.nkk.no.

1.1.3 Koeasiakirjat

Koeasiakirjat on saatavissa NKK:n internetsivuilta. Viimeistään 14 päivää ennen koetta on järjestäjän lähetettävä NKK:lle ehdotus siitä, kenet halutaan nimetä NKK-yhdyshenkilöksi ja hänen varamiehekseen. Jos kokeessa käytetään ulkomaista tuomaria, on NKK:lle ilmoitettava siitä neljä viikkoa ennen koetta. Jos ulkomainen tuomari on käytössä, on nimettävä myös norjalainen NKK-yhdyshenkilö. Viimeistään neljä viikkoa kokeen jälkeen lähettää järjestäjä NKK:lle raportti, joka on kuvattu NKK:n internetsivuilta saaduissa koeasiakirjoissa. Saman ajan kuluessa on myös kokeen tiedot syötettävä DogWeb-järjestelmään.

Kokeen kansio palautuu NKK:sta jos:

- tuomareiden numeroita tai tuomareiden allekirjoituksia puuttuu
- koirien rekisterinnumeroita ei ole kirjoitettu tai ne ovat väärin

Osallistujalistassa ja arvostelulomakkeessa on oltava oikeat tiedot. Jos osallistujissa on tapahtunut muutoksia, on osallistujalista ja arvostelulomake korjattava oikeaksi.

Arvostelut ja jäljennös tuloslistasta lähetetään suoraan asiaankuuluvalla rotujärjestölle tai –yhdistykselle, joka säilyttää lomakkeet vähintään yhden vuoden ajan.

1.1.4 Kokeen valvonta

NKK:n edustaja tekee kokeessa viimeisen päätöksen sääntöjen tulkinnasta. Järjestäjä nimeää kokeen johtajan, joka on korkein auktoriteetti kaikessa muussa, paitsi sääntöjen tulkinnassa. Kokeen johtaja ja NKK:n edustaja tai hänen varamiehensä eivät voi olla sama henkilö. NKK:n edustajan on oltava paikalla kaikkina tavallisen kokeen koepäivinä. NKK:n edustajan oikeudet ja velvollisuudet on kerrottu omassa ohjeessaan. Mahdolliset ongelmat ja epäselvyydet käsittelee ja ratkaisee se päättäjä, jolle kunkin kysymyksen ratkaisuvallta kuuluu. Kokeen johtaja ja NKK:n edustaja voivat milloin tahansa puuttua tarpeelliseksi katsomaansa asiaan, jos se kuuluu heidän toimivaltansa piiriin. Tuomarin subjektiiviseen arvosteluun he eivät kuitenkaan voi vaikuttaa.

Kokeen tuomarit ja toimitsijat saavat ohjeensa kokeen johtajalta ja heidän tulee suorittaa tehtävänsä asianmukaisesti niin, että koe voidaan viedä läpi suunnitellun ohjelman mukaisesti. Katso lisäohjeet kohdasta ”tuomaritoiminnan etiikka” kohdasta 1.3.3, jossa kerrotaan myös tuomarin jääviyksistä koiran arvostelussa.

1.1.5 Koirien palkitseminen

Katso luku 4.

1.1.6 Kokeen peruutus

Kokeen johtaja voi yhdessä NKK:n edustajan kanssa tehdä päätöksen kokeen peruuttamisesta, siirtämisestä tai keskeyttämisestä jos olosuhteet estävät kokeen läpiviennin. Tuomari voi lopettaa tai siirtää koiran koetteluun, jos olosuhteet ovat sellaiset, että kokeen jatkaminen on vastuutonta. Katso myös luku 4.

Koe peruuntuu, jos osallistujia ei ole tai jos niitä on niin vähän, ettei koetta voida suorittaa sääntöjen mukaisina. Tällaisessa ei-toivotussa tapauksessa järjestäjän tulee lähettää NKK:lle yksityiskohtainen selvitys peruuntumisen syistä. Kutsutuille tuomareille ja kaikille osallistujille on ilmoitettava peruutuksesta ja järjestäjän on huolehdittava siitä, että kaikki muodollisuudet hoidetaan asianmukaisesti. Järjestäjän tulee tällaisessa tapauksessa perusteellisesti harkita sitä, onko edellytyksiä anoa vastaavaa koetta seuraavana vuonna.

Järjestäjä veloitetaan pitämään kiinni virallisista sopimuksista ja näiden velvoitteiden rikkomiseen voidaan reagoida NKK:n johtosäännön 7. kappaleen mukaisesti.

1.1.7 Kokeen hyväksyminen

Kun kokeen järjestelyt ja kulku ovat tapahtuneet sääntöjen mukaisesti ja kun kokeesta on maksettu NKK:n osuus, hyväksyy NKK kokeen. Tulokset kirjataan kokeen hyväksymisen jälkeen.

1.2 OSALLISTUMINEN

1.2.1 Koirat

Kokeeseen saava osallistua ne koirat, jotka ovat NKK:n rekisterissä tai NKK:n tunnustamassa rekisterissä. Ne koirat, joilla on norjalainen omistaja ja jotka on ulkomaisessa rekisterissä, tulee rekisteröidä NKK:n rekisteriin ennen ilmoittautumista kokeeseen. Uudelleenrekisteröinnissä säilyy ja on käytössä alkuperäinen rekisterinumero. Koirilla, joilta on evätty osallistuminen NKK:n tai sen ulkomaisen yhteistyökumppanin kokeeseen, ei ole osallistumisoikeutta niin kauan kun kilpailukielto on voimassa.

Kaikkiin virallisiin tapahtumiin osallistuvien koirien on oltava tunnistusmerkittyjä. Kokeeseen eivät saa osallistua koirat, joiden korvat tai häntä on tyvistetty. Jos koiralta on amputoitu häntä, voi se osallistua kokeeseen NKK:n luvalla. NKK antaa osallistumisluvan tällaisissa tapauksissa vaatimukset täyttävän eläinlääkäritodistuksen perusteella. Luonnollinen töpöhäntä: Katso Pohjoismaisen kennelunionin (NKU) ajan tasalla oleva lista luonnontöpöhäntäisistä roduista.

1.2.2 Terveystilanne

Koiran tulee olla rokotettu kulloistenkin määräysten mukaan. Katso rokotusmääräykset osoitteesta www.nkk.no. Eläinlääkäriin todistus rokotuksista on oltava mukana kokeessa ja se on näytettävä pyynnöstä kokeen järjestäjille.

Koira ei voi osallistua kokeeseen jos sen tiinehtymisestä on enemmän kuin 28 päivää tai jos koiralla on alle 56 päivän ikäiset pennut.

Muissa asioissa pätee eläinsuojelulain 26. pykälä, jossa säädetään omistajan ja kuljettajan vastuusta koiran terveydestä kilpailun aikana.

1.2.3 Koiran ohjaaja

Osallistumisoikeus on kaikilla, joilta NKK tai NKK:n jäsenyhdistys ei ole evännyt tätä oikeutta. Jos NKK:n yhteistyökumppani on evännyt koiran ohjaajalta kilpailuoikeuden, ei hän voi osallistua kokeeseen myöskään Norjassa niin kauan kun kilpailukielto on voimassa. Tuomarin, kokeen johtajan jne. oikeuksista kerrotaan luvussa 1.1.4

1.2.4 Ilmoittautuminen ja osallistumismaksu

Kaikki ilmoittautumiset ovat sitovia. Jos ilmoittautumista ei ole tehty oikein, jos tiedoissa on puutteita tai jos ilmoittautuminen on tapahtunut myöhästyneenä, on järjestäjällä oikeus kieltäytyä ottamasta ilmoittautumista

vastaan. Niiden osallistujien, jotka eivät ole jäseniä NKK:N jäsenseurassa, yhteistyöseurassa tai NKK:n kanssa yhteistyötä tekevässä kenneliitossa, on maksettava kaksinkertainen osallistumismaksu. Ilmoittautuminen kokeeseen voi tapahtua joko sähköisesti tai lähettämällä täytetty ilmoittautumislomake.

1.2.5 Vastuu ilmoittautumisesta ja osallistumismaksun palautus

Osallistumismaksu maksetaan takaisin vain silloin, jos:

- Ilmoittautumista ei hyväksytä
- Ilmoittautujalla on laillinen eläinlääkärin todistus esteestä

Järjestäjä vastaa vain ilmoittautumismaksun palautuksesta, ei mahdollisista muista siihen liittyvistä tappioista tai vahingoista.

Ilmoittautumismaksua ei palauteta sen perusteella, että koira hylätään tai suljetaan kokeen aikana, katso kohdat 1.2.6 ja 1.2.7. Osallistujan erottaminen kokeesta ei oikeuta osallistumismaksun palautukseen, katso kohta 1.4.1.

Koiran omistaja tai ohjaaja on vastuussa kaikista koiran aiheuttamista vahingoista. NKK:n, järjestäjän, tuomarin, NKK:n edustajan tai muun järjestelyihin osallistuneen henkilön vastuu tappioista tai vahingoista rajoittuu osallistumismaksun palauttamiseen.

1.2.6 Koiran hylkääminen

Jos koira on todistetusti sairas/loukkaantunut tai aggressiivinen tai jos koirasta on annettu ilmoittautumisessa väärää tietoa, koira hylätään kokeesta. Järjestäjä voi päättää kiimaisen nartun osallistumismahdollisuudesta kokeeseen. Kiimassa olevaa narttua ei saa tuoda koepaikalle ilman kokeen johtajan lupaa.

1.2.7 Koiran sulkeminen

Jos koira kokeen aikana käyttäytyy häiritsevästi esimerkiksi jahtaamalla väärää riistaa, puremalla kokeen järjestäjiä tai tuomareita tai hyökkäämällä toisten koirien kimppuun, se suljetaan kokeesta ja sille langetetaan väliaikainen kilpailukielto. Kielto on voimassa niin kauan, kunnes NKK on käsitellyt asian. Katso myös luku 4.

Jos koiralla on todistus lammasvapaudesta, on se pidettävä mukana maastossa. Jos koira kuitenkin jahtaa lampaita, on tuomarin otettava todistus haltuunsa ja tuomarin on raportoitava vakavasta lampuruudesta.

Sulkemistapauksissa on NKK:n edustajan velvollisuutena kertoa tapauksesta raportissaan, joka lähetetään NKK:lle ensimmäisenä kokeen jälkeisenä arkipäivänä. NKK voi harkinnan jälkeen langettaa koiralle kilpailukiellon lyhyemmäksi tai pidemmäksi ajaksi. Koealueen tapahtumista voi sivullinen raportoida tuomarille, kokeen johtajalle tai NKK:n edustajalle kokeen päättymiseen mennessä.

1.2.8 Doping – keinotekoinen suorituskykyyn vaikuttaminen

Kokeessa on noudatettava NKK:n antidopingsääntöjä

1.3 TUOMARIT

1.3.1 Tuomareiden nimittäminen

Järjestäjä hyväksyy ja nimeää tuomarit ennen kokeen alkua. Tuomareilla on oltava koetyypin arvostelu-oikeudet.

1.3.2 Tuomareiden ja maastojen sijoittaminen ja aloitusjärjestys

Kokeen johto sijoittaa tuomarit ja maastot

1.3.3 Tuomariohjeet

Varmista, että koiranohjaajan nimi ja koiran rekisterinumero on merkitty arvostelukorttiin. Tee pistokokeita tarkistamalla nämä asiat. Arvioi koiran suoritus kokeen aikana voimassa olevien sääntöjen mukaisesti. Jos koiran suoritus on epätyydyttävä, voi tuomari lopettaa kokeen kesken (katso luku 4.2).

Et voi arvostella koiraa, joka on sinun omasi, joka on sinun kasvattisi, koirasi jälkeläinen, läheisen perheenjäsenesi (puoliso, vanhemmat, sisarus tai lapsi) omistuksessa tai jos olet oleellisesti ollut mukana koiran metsästyskoulutuksessa. Tuomarin rehellisyyttä ei tule asettaa kyseenalaiseksi. Rehellisyys ei ole vain sitä, että tietää itsensä riippumattomaksi, myös muiden on se tiedettävä. Tuomarin puolueettomuus on koiran arvostelun peruspilari. Siksi on tärkeää, ettet koskaan arvostele tai kommentoi jälkikäteen kokeessa arvostelemaasi koiraa tai koetta, johon olet itse ottanut osaa. Tämä pätee myös silloin, jos käytät verkon tarjoamia mahdollisuuksia. Varo myös visusti vastaamasta muihin tämän tyypisiin viesteihin.

1.4 KÄYTTÄYTYMINEN, KURINPITO JA VALITUSMENETTELY

1.4.1 Käyttäytyminen ja kurinpito

Koiran ohjaajan on noudatettava koesääntöjä, asennoiduttava oikein ja käyttäydyttävä niin, ettei hän vahingoita koiraurheilua tai sen mainetta kokeessa tai kokeeseen liittyen. Myös ennen koetta ja sen jälkeen on osallistujan kokeen seuraajien käyttäydyttävä niin, ettei kokeen järjestäjille koidu vahinkoa. Koiran väkivaltainen rankaiseminen on kiellettyä. Koirien on oltava kytkettyinä muulloin kuin koetteluun aikana.

Kokeen osallistujien ja seuraajien on noudatettava tuomarin ja kokeen johtajan ohjeita. Osallistujien on kunnioitettava tuomarin päätöksiä. Valitusoikeuksista on kerrottu luvussa 1.4.2. Epäurheilijamainen suhtautuminen tuomarin päätöksiin on kiellettyä.

Sääntöjen tai tuomarin tai kokeen johtajan ohjeiden noudattamatta jättäminen voi johtaa varoitukseen tai mahdollisesti koealueelta poistamiseen. Jos tuomari tai kokeen johtaja havaitsee vakavia rikkeitä, on hän velvollinen raportoimaan niistä NKK:n edustajalle ennen kokeen päättämistä. Kokeeseen liittyvistä kurittomuuksista voi kuka tahansa raportoida tuomarille, kokeen johtajalle tai NKK:n edustajalle ennen kokeen päättämistä. Lisää aiheesta on NKK:n johtosäännön luvussa 7.

1.4.2 Valitusmenettely

Niistä arvioista ja päätöksistä, jotka sääntöjen mukaan kuuluvat tuomareille, ei voi valittaa. Jos osallistuja kokee kärsineensä vääryyttä koesääntöjen rikkomisen kautta, voi hän ennen tuomaritapaamisen päättymistä toimittaa kirjallisen valituksen NKK:n edustajalle, joka käsittelee valituksen tässä tapaamisessa.

Niissä kokeissa, joissa koepaperit lähetetään osallistujille, on valitusaika yksi viikko koepaperin saapumisesta. Valitus lähetetään NKK:lle ja mukaan liitetään valitusmaksu. Valitusmaksu on aina NKK:n näyttelyiden osallistumismaksun suuruus kaksinkertaisena. Valitusmaksu palautetaan jos valitus katsotaan aiheelliseksi. Katso lisää luvuista 2.5 ja 4.4.

1.5 POIKKEUKSET

NKK:n hallitus ja NKK:n ajokoirakomitea voivat erityistapauksissa myöntää poikkeuksia näihin sääntöihin sekä yleisellä tasolla, että yksittäistapauksissa.

2. OHJEET NORJAN KENNELKLUBIN EDUSTAJALLE

- 2.1 NKK nimeää NKK:n edustajan ja hänen varamiehensä kokeen järjestäjän ehdotuksesta. NKK:n edustajan on oltava kortillinen tuomari, jolla on oltava vähintään kolmen vuoden tuomarikokemus.
- 2.2 Edustajan on oltava kokeessa läsnä jokaisena päivänä, poikkeuksena avoimen luokan pitkä koe ja eliittiluokan alue (spred) -koe.
- 2.3 NKK:n edustaja tarkistaa välittömästi tuomareiden maastokortit päivän kokeesta ja varmistaa, että arvioinnit on kirjattu täydellisesti vastaten tuomarin kertomusta. Epäselvistä tapauksista NKK:n edustaja keskustele asianomaisen tuomarin kanssa. Palkitsemisluokka voi mahdollisesti muuttua, edellytyksenä on se, että on tapahtunut sääntöjen virheellinen käyttö tai tulkinta. Tuomarikollegion käsittelyn jälkeen palkitsemisluokka ei voi enää muuttua, jos myöhemmin ei käy ilmi menettelyvirheitä.

- 2.4 Jotta ongelmat kokeen jälkeen voitaisiin välttää, tulee NKK:n edustajan niin paljon kuin mahdollista viivyttää kokeen päättämistä, jotta epäselvyydet voitaisiin selvittää kokeen johtajan kanssa jo paikan päällä.
- 2.5 NKK:n edustaja ottaa vastaan valitukset ja varmistaa, että ne käsitellään tuomarikollegiossa ja kerrotaan koeraportissa. Valitukset, jotka saapuvat tuomarikokouksen jälkeen ja viimeistään neljä viikkoa kokeen päättymisen jälkeen, lähetetään viipymättä NKK:oon.
- 2.6 Kun koe on päättynyt, käy NKK:n edustaja yhdessä kokeen johtajan kanssa läpi kokeen asiakirjat. Jos koe on niin suuri, ettei tämä ole mahdollista, lähettää kokeen johtaja asiakirjat NKK:n edustajalle kokeen päättymisen jälkeen niin pian kuin mahdollista. NKK:n edustaja lähettää asiakirjat kommentteineen edelleen NKK:oon.
- 2.7 Jos kokeessa on mukana tuomarikokelaita, valvoo NKK:n edustaja heitä ja arvioi heidän työnsä yhdessä varsinaisen tuomarin kanssa.
- 2.8 NKK:n edustaja auttaa kokeen johtajaa tuomarin arvioinnin vastaanottamisessa silloin, jos tuomarilla on ollut mukana kokelas. NKK:n edustajalla tai kokeen johtajalla ei voi olla mukanaan kokelasta, mutta tuomarioppilas on mahdollinen.

3. OHJEET KOKEEN JOHTAJALLE

- 3.1 Koetoimikunta nimeää kokeen johtajan ja varajohtajan. Molempien on oltava kortillisia tuomareita, joilla on vähintään kolmen vuoden kokemus.
 - 3.2 Koetoimikunnalla on vastuu siitä, että koeanomus on hyväksytty NKK:ssa ja että koe on kirjattu NKK:oon.
 - 3.3 Kokeen johtaja osallistuu aktiivisesti kokeen suunnitteluun ja varmistuu siitä, että tuomarit täyttävät koesääntöjen vaatimukset. Hänellä on myös vastuu siitä, että maastojen käyttöön on lupa ja että kaikille asianosaisille on tiedotettu kokeesta ja että kokeesta on ilmoitettu myös koealueella.
 - 3.4 Kokeen johtaja tai hänen varamiehensä ei voi osallistua koiransa kanssa kokeeseen. Poikkeuksena tästä on RR-koe (kaurisvapauskoe).
 - 3.5 Kokeen johtajan tulee yhdessä NKK:n edustajan ja mukana olleen tuomarin kanssa arvioida oppilas- ja kokelastuomareiden työskentelyä ja täyttää oppilaan ja kokelaan koulutuskortti ja mahdollisesti keskeyttää pätevöimisen.
 - 3.6 Kokeen johtaja johtaa tuomarikokouksen. Yhdessä NKK:n edustajan kanssa hänen täytyy huolehtia siitä, että koepöytäkirjat ovat oikein täytetyt ja vastaavat tuomareiden kertomuksia.
 - 3.7 Kokeen johtajalla ja varajohtajalla ei voi olla mukanaan kokelasta, mutta tuomarioppilas on mahdollinen.
 - 3.8 Kokeen päätyttyä laatii kokeen johtaja raporttinsa kokeen muodollisesta sujumisesta. Raportissa on oltava mukana tuomariluettelo ja mahdolliset tuomarikokouksen käsittelemät valitukset äänestystuloksineen. Raportin liitteenä on kokeen muut asiakirjat.
 - 3.9 Kokeen johtaja vastaa siitä, että tarvittavat asiakirjat on täytetty ja lähetetty kokeen jälkeen.
 - 3.10 Kokeen johtaja on vastuussa siitä, että kokeen asiakirjat lähetetään kokeen jälkeen määräajassa eteenpäin.
- Jos määräaikoja ei ole noudatettu, voidaan koe hylätä.

4. OHJEET KOETOIMIKUNNALLE

Luvun 1 yleisten määräysten lisäksi koskevat myös seuraavat määräykset NHKF:n ajavien koirien koesääntöjä:

4.1 JÄRJESTÄMINEN

Hakemukset

Sen lisäksi, mitä yleiset säännöt määräävät, vaaditaan kerrottavaksi lisäksi osallistumismaksu, ajoeläin ja mahdollisesti vaadittava todistus nauta- ja kaurisvapaudesta.

Kokeen johtaminen

Kokeen johto määrittää koesääntöjen puitteissa sellaiset asianmukaiset seikat, kuten päivän ohjelman, irtilaskuajan jne. Johto on vastuussa myös siitä, että kokeessa noudatetaan sääntöjä ja että koe toteutetaan riistalain tai muiden virallisten sääntöjen ja määräysten mukaisesti. Lisäksi johto vastaa siitä, maanomistajilta/metsästysoikeuden haltijoilta on olemassa lupa koemaastojen käyttöön.

4.2 OSALLISTUMINEN

Koirat

Sen lisäksi, mitä yleisten määräysten kohta 1.2 määrää, täytyy osallistuvien koirien täyttää seuraavat vaatimukset:

- oltava vähintään 15 kuukauden ikäinen, viimeistään koepäivänä
- oltava palkittu näyttelyssä
- ei ole saman kauden kokeessa (mukaan lukien RR-koe):
 1. saanut G-arvostelua karjan häiritsemisestä
 2. saanut G-arvostelua kahdesti jostain muusta virheestä
 3. saanut kahdesti T-arvostelua

Ilmoittautumiskirjeen on oltava leimattu ja osallistumismaksu on oltava maksettu viimeistään viimeisenä ilmoittautumispäivänä. Kopiot rekisterikirjasta ja rokotustodistuksesta on liitettävä mukaan.

Koiran ohjaaja

Koekoiralla on oltava yksi ohjaaja. Muut mukana olevat henkilöt katsotaan kokeen seuraajiksi, eivätkä he saa osallistua koiran ohjaamiseen esimerkiksi tutkaa käyttämällä, kutsumalla, kytkemällä tms.

Koiran ohjaajan on hyväksyttävä se, että hänen koiraansa on mahdollisesti arvostelemassa myös tuomarioppilas tai –kokelas.

Kokeeseen ilmoittautuneiden, jotka eivät kuitenkaan ota osaa koirallaan kokeeseen (esim. alkanut juoksu, koiran sairastuminen jne.), tulee pikimmiten toimittaa todisteet pätevistä syyistä järjestäjille. Päätökset perusteluista otetaan SP-kokeissa ja EP-kokeissa tuomarikokouksen käsittelyyn, jos mahdollista. ÄP-kokeessa asian käsittelee kokeen johtaja yhdessä NKK:n edustajan tai koetoimikunnan kanssa. Jos syytä poissaoloon ei hyväksytä, saa koira T-arvostelun. Jos perustelut hyväksytään, osallistumismaksu palautetaan, mikäli järjestäjä on saanut asiasta tiedon viimeistään kaksi päivää ennen tapahtumaa.

Koiran sulkeminen

”Riista”-sanalla tarkoitetaan tässä riistalajia, joka ei ole sallittu ajoeläin kokeiltavana olevalle koirarodulle.

Osallistujamäärän rajoitus

Koiran osallistumisoikeutta laskettaessa otetaan huomioon kaikki koetulokset, jotka on saavutettu ennen ilmoittautumisaajan päättymistä. Tämä koskee myös palkintosijoja silloin, kun palkitsemisista päättää tuomarikollegio. ÄP-luokan kokeen palkintosijoissa riittää kokeen johtajan ja NKK:n edustajan päätös. Jos koira on saanut toistuvasti G- tai T-arvostelun, otetaan se huomioon osallistumisoikeutta määritettäessä tärkeimpänä kriteerinä.

Kokeen koiramäärän karsiminen

Jos kokeeseen on tulossa enemmän koiria kuin niitä voidaan ottaa, karsitaan koiria seuraavilla kriteereillä:

Avoimessa kokeessa (ÅP): koirat karsitaan ilmoittautumisjärjestyksessä, ts. ilmoittautumiskirjeen postileiman perusteella.

Pienten koirien SP-kokeessa:

1. Koirat, joilta puuttuu yksi SP-palkinto joko norjan tai ulkomaiden käyttövalion arvosta
2. Koirat, jotka ovat saavuttaneet ensimmäisen palkinnon ajokokeessa, mukaan lukien käyttövaliot
3. Koirat, jotka ovat saavuttaneet toisen palkinnon ajokokeessa.
4. Koirat, jotka ovat saavuttaneet kolmannen palkinnon ajokokeessa.
5. Muut koirat

Eliittikokeessa (EP):

1. Norjalaisomistuksessa olevat koirat, joiden norjan käyttövalion arvosta puuttuu 1. palkinto EP-kokeesta
2. Ulkomaisessa omistuksessa olevat käyttövaliokoirat, joiden norjan käyttövalion arvosta puuttuu 1. palkinto EP-kokeesta.
3. Koirat, jotka ovat norjan käyttövalioita

Ulkomaisessa omistuksessa olevat koirat, jotka eivät ole käyttövalioita, eivät voi kilpailla EP-kokeessa.

Jos koiria karsitaan edellä olevilla kriteereillä, menevät nuoremmat koirat vanhempien edelle. Jos viimeisestä koepaikasta on kilpailemassa saman ikäisiä koiria, käytetään arvontaa.

Poikkeukset

Maaotteluissa, rodunmestaruusotteluissa, seurakilpailuissa jne. koiria voidaan karsia myös muilla kuin koesääntöihin kirjatulla kriteereillä. Järjestettäessä tällaisia kilpailuja tai muita tiettyyn ajankohtaan sidottuja kokeita, ovat ottelukoirat (maaottelu, rodunmestaruus jne.) etusijalla. Järjestäjän tulee ennen koetta kertoa se, mikä paikkamäärä on varattu ottelukoirille.

Yksittäisen koiran koepäivän päättäminen tai keskeyttäminen

Tuomarin on lopetettava koiran koettelu jos:

- Koiran ohjaaja kieltäytyy laskemasta koiraan irti sovitussa maastossa tai jos hän käyttäytyy muuten sopimattomasti. Koira saa arvosteluksi T:n.
- Koiran terveydentila sitä edellyttää.
- Koira tekee raskauttavan virheen, joka on arvosteltava G:llä.

Tuomarin on välittömästi keskeytettävä koe ja koira on kytkettävä ja koetta on jatkettava toisessa maastossa niin pian kuin mahdollista jos:

- maastoon ilmestyy vieraita metsästyskoiria eikä niitä yrityksistä huolimatta saada kytkettyä. Katso myös luku 7.3.
- koira joutuu tilanteeseen, jossa sen henki tai terveys on vaarassa.
- koira seuraa selvästi sairasta tai loukkaantunutta riistaa
- ajettava menee louheen tai vahingoittuu (Viimeisen kolmen kohdan osalta: katso luku 7.3).

4.3 TUOMARIT

Jos nimetty tuomari sairastuu, on hänen tilalleen hankittava uusi, arvosteluoikeudet omaava tuomari.

Tuomari, tuomarioppilas tai tuomarikokelas ei voi arvostella koiraan, jonka hän itse omistaa tai on omistanut tai jonka osaomistaja hän on tai jonka hän on kasvattanut. Hän ei voi myöskään arvostella koiraan, joka on hänen nykyisen tai entisen koiransa jälkeläinen. Edellä olevan tarkoituksena on varmistaa tuomarin puolueettomuus. Muut esteellisyyksymykset ratkaisee kussakin tapauksessa kokeen johtaja yhdessä NKK:n edustajan kanssa. Tuomarilla on itsellään velvollisuus huolehtia jääviydestään. EP-kokeessa ei voi kilpailla koira, jonka omistaja on samassa kokeessa tuomarina. Vain ÅP-kokeessa ja ”pitkän” SP-kokeen viimeisenä päivänä voi kilpailla koira, jonka omistaja on tuomarina samassa kokeessa.

Tuomarin on varmistettava, että kokeessa toimitaan koesääntöjen ja järjestäjän ohjeiden mukaisesti. Tuomarin on huolehdittava siitä, että koiran ohjaaja ja mahdolliset muut asiaankuuluvat henkilöt ovat saaneet tarvittavat tiedot ja ohjeet ja että koiralle annetaan mahdollisuus osoittaa parhaat kykynsä.

Arvostelu on tehtävä niin, että kaikki tarpeelliset asiakirjat ja lomakkeet on täytetty. Kaikkien kokeeseen osallistuvien koirien tulee saada kirjallinen arvostelu. Tuomarit, joilla on vähintään kolmen vuoden arvostelukokemus, voivat ottaa maastoon mukaan tuomarioppilaan tai –kokelaan.

SP-, ÅP-yhteis- ja EP-kokeissa tuomari toimittaa arvosteltavan koiran täytetyt koelomakkeet kokeen johtajalle tuomarikokouksen käsittelyä varten. Maastokortti toimitetaan kokeen johtajalle tuomarikokouksen päättyessä. ÅP-erilliskokeessa tulee yllä olevat asiakirjat lähettää viimeistään kolmen päivän sisällä koepäivän päättymisestä.

4.4 KURINPITO JA VALITUSMENETTELY

Valitukset

Niistä asioista, jotka ovat tulleet koiran ohjaajan tietoon itse kokeen aikana, voidaan toimittaa valitus NKK:n edustajalle. Valitus käsitellään tuomarikokouksessa (koskee EP-, ÅP-yhteis- ja SP-kokeita). ÅP-erilliskokeessa valitus lähetetään välittömästi NKK:n edustajalle, jonka on heti käsiteltävä asia yhdessä kokeen johtajan kanssa.

Niistä asioista, joita osallistuja ei ole voinut saada tietoa ennen tuomarikokousta, lähetetään valitus NKK:n edustajalle viimeistään neljän viikon kuluessa siitä kun tuomarikokouksen päätökset on saatettu tiedoksi koiran ohjaajalle tai omistajalle.

Päätöksistä voi valittaa NKK:oon viikon kuluessa siitä kun valituksen käsittelyn päätöksestä ilmoitettiin kantelijalle. Tähän valitukseen on liitettävä mukaan valitusmaksu, joka on kennelliiton näyttelyiden osallistumismaksun suuruus kaksinkertaisena. Maksu palautetaan, mikäli valitus katsotaan aiheelliseksi.

5. KOELUOKAT / ERI KOETYYPIT

5.1 AVOIN KOE (ÅP)

Yhden päivän koe käydään ennalta määrättyinä aikoina. Koettelupäivä sovitaan koiran omistajan tai –ohjaajan ja tuomarin kesken. Koe tulee suorittaa mahdollisimman pian sen jälkeen kun kokeen järjestäjä on vastaanottanut ilmoittautumisen. ÅP-kokeen kollegio kutsutaan koolle viimeistään kahden viikon kuluttua koeajan loppumisesta ja tuomarikokouksesta tulee tuloslistat lähettää asianmukaisesti eteenpäin (katso luvut 3.10 ja 3.11). ÅP-koe voidaan pitää usealle koiralle saman päivän aikana, esimerkkeinä ottelut, kerhonmestaruudet jne. Kokeen johtaja ja NKK:n edustajan tulee olla kokeessa läsnä. Haluttaessa voidaan ÅP-yhteiskokeen lopuksi valita kokeen ”paras koira” tai laittaa koirat paremmuusjärjestykseen. Kokeen järjestäjällä on oikeus päättää käytettävistä säännöistä.

5.2 PIENTEN KOIRIEN KOE (SP)

Yhden päivän koe (yksi NKK:n viitenumero, yksi startti / koira) beagleille ja dreevereille. Kunkin koiran koepäivä ja –paikka on etukäteen sovittu. Koe voidaan pitää usean päivän pituisena, kuitenkin maksimissaan seitsemän päivän pituisena kokeena. Jos koe kestää useita päiviä, tulee yhteinen tuomarikokous järjestää viimeistään kahden päivän kuluttua viimeisen koepäivän jälkeen.

5.3 ELIITTIKOE (EP)

Etukäteen päätetty kahden päivän jäniskoe ajokoirille, jotka ovat aiemmin saavuttaneet vähintään kaksi ykköspalkintoa jänikselle norjalaisessa ÅP-kokeessa. Jokainen koira koetellaan kahtena peräkkäisenä päivänä.

Jos koira saavuttaa EP-ottelussa yhden päivän aikana paljaalta maalta pistemäärän, joka vastaa ÅP-kokeen ensimmäistä palkintoa, lasketaan se koiralle käyttövalion arvoon vaikuttavaksi palkinnoksi. EP-kilpailuun, joka on samalla ottelu, voivat osallistua myös sellaiset koirat, joilla on vain yksi ykköspalkinto jänikselle ÅP-kokeesta.

Kun EP-tuloksia lasketaan, tulee norjalaisomistuksessa olevan koiran saavuttaa tuloksensa Norjassa eri tuomareilta. EP on avoin ulkomaisille käyttövaliokoirille (ks. luku 4.2).

EP-koe voidaan toteuttaa kahdella vaihtoehtoisella tavalla:

1. Yhteinen EP: Yhteisessä EP-kokeessa tuomarikollegio kokoontuu tarvittaessa ensimmäisenä koepäivänä, mutta aina vähintään jokaisen koepäivän päätteeksi. Tämä ei koske NM-koetta.
2. Alue-EP: Kerhot voivat järjestää kokeen eri alueilla. Tällöin tulee jokaisella alueella olla oma yhdyshenkilö, joiden on täytettävä NKK:n edustajalle tai kokeen johtajalle asetetut vaatimukset (ks. luvut 2 ja 3). Alue-EP-kokeen kesto voi olla korkeintaan neljä päivää.

Kokeen johtaja, NKK:n edustaja ja kunkin alueen kontaktihenkilö määrittelevät tuomarit ja maastot kullekin koiralle molemmiksi koepäiviksi. Kontaktihenkilö ja kunkin alueen tuomari käyvät koepäivän päätteeksi läpi koiran saaman arvostelun. Kokeen tuomarikokous pidetään viimeistään kaksi päivää viimeisen koepäivän jälkeen, jonka jälkeen täytyy tuomarikollegion fyysisesti kokoontua yhteen (ks. kohta 6.5).

5.4 KAURISVAPAUSSKOE (RR)

Järjestäminen

Seurat anovat NHKF:n kautta NKK:lta lupaa RR-kokeen järjestämiseksi. NKK määrää kokeen pitoajan. Ilmoittautuminen RR-kokeeseen tapahtuu hyväksytyt käytännön mukaisesti.

Kokeilu

Koe voidaan järjestää joko erillisenä RR-kokeena tai tilanteen salliessa myös tavallisen metsästyskokeen (ÅP, SP, EP) yhteydessä. RR-kokeessa käytetty aika on pois koiran varsinaisesta koeajasta. Koe suoritetaan jäljempänä kuvatulla tavalla riippumatta siitä, käydäänkö se tavallisen kokeen yhteydessä vaiko erillisenä RR-kokeena.

Koira voi osallistua RR-kokeeseen 15 kuukautta täytettyään. Koiran on työskenneltävä irrallaan maastossa vähintään 30 minuutin ajan. Koiran on kauriin nähtyään tultava ottamaan yhteyttä heti, viimeistään kymmenen minuutin kuluessa. Tuomarin tulee varmistaa, että koira on ollut kontaktissa kauriiseen niin, ettei se ole samaan aikaan ollut ohjaajan komennossa.

Jos koira ei läpäise koetta, ei sille aseteta mitään määräaikaa, jonka kuluttua koira voi uudelleen yrittää RR-kokeen läpäisyä.

Arvostelu

Ei hyväksytty

Tuomari ei voi hyväksyä koira, joka:

- on kouluttamaton, huonokuntoinen tai edellisestä metsästyksestä väsynyt
- ei vapaaehtoisesti käänny pois kauriin jäljeltä tai kieltäytyy jättämästä jälkeä
- seuraa kauriiden jälkiä ottaen eläimet ajoin
- osoittaa kiinnostusta ja seuraa kauriiden jälkiä, vaikka ei ottaisikaan niitä ajoin
- osoittaa kiinnostusta muita sorkkaeläimiä kohtaan
- häviää koealueelta
- koiran ohjaaja vaikuttaa häiritsevästi koiran ominaisuuksien arviointiin
- jos tapahtuu jotain odottamatonta, joka vaikuttaa koiran käyttäytymiseen

Vakava virhe (G)

Annetaan koiralle, joka jahtaa kaurista pidempään kuin sen on ikänsä puolesta sallittua, eli:

- alle kahden vuoden ikäinen koira yli 20 minuuttia
- yli kahden vuoden ikäinen koira yli 10 minuuttia

Kokeen uusiminen

Koiran koe uusitaan, jos:

- tuomari ei ole nähnyt kaurista
- koira löytää välittömästi tuoreet jäniksen tai ketun jäljet, jolloin on mahdotonta arvioida sen kiinnostusta kauriiseen.
- jos koe häiriintyy muusta syystä, esimerkiksi vieraan koiran vuoksi

Läpäisy

Koira läpäisee kaurisvapauskokeen, jos se ei kiinnostu alle kymmenen minuuttia aiemmin nähdystä kauriista, eikä osoita kiinnostusta lähteä seuraamaan sen jälkeä oltuaan 30 minuuttia irti maastossa. Lopullisen päätöksen tuloksesta tekee tuomarikollegio.

6. KOKEEN LÄPIVIENTI

6.1 YLEISTÄ KAIKILLE KOETYYPEILLE (POISLUKIEN RR-KOE)

Koeajan tulee olla joustava, aikavälin ollessa 5-8 tuntia, mutta järjestäjät voivat rajoittaa koetteluajan tätä lyhyemmäksi. Kokeen on muistutettava niin paljon kuin mahdollista tavallista metsästyspäivää ja koettelu suoritetaan päiväsaikaan päivänvalossa. Päivänvalolla tarkoitetaan sitä valoisuutta, joka paikka ja vuodenaika huomioon ottaen yleensä vallitsee. Maan pohjoisosassa voi valoisa aika olla vuoden pimeimpänä aikana niin lyhyt, että koetta ei voida viedä läpi 7-8 tunnissa .

Koiran ohjaajan suostumuksella koe voidaan päättää viiden tunnin jälkeen. Jos koe päätetään ennen kuin koira on kytkemättömänä työskennellyt koemaastossa vähintään viisi tuntia, ei koira voida palkita. Koiralla on oltava mahdollisuus työskennellä koko koeaika itsenäisesti ja ilman kohtuutonta häiriötä.

6.2 KOKEIDEN JÄRJESTÄMISAIKA

Metsästyskoe rinnastetaan sekä oikeudellisessa mielessä että käytännössä metsästykseseen. Koe on järjestettävä aikana, joka on DN:n metsästysaikamääräysten mukaan luvallista aikaa sekä ajavan koiran käytön, että ajettavan riistan kannalta. Kokeita ei voida järjestää ennen 1. syyskuuta. Kokeiden pito on ilman poikkeuslupaa kiellettyä koirien kiinnipitoaikana.

6.3 KOEMAASTO

Riippumatta koetyypistä on kokeen johtajalla ja järjestelykomitealla vastuu siitä, että koemaastot ovat tavallisia metsästysmaastoja, joissa on normaali riistatiheys. Niin pieniä saaria, joiden koko rajoittaa riistan liikumista, ei voida käyttää koemaastoina. Aidattujen alueiden käyttö ei ole sallittua. Normaalilla riistatiheydellä tarkoitetaan sitä tiheyttä, joka on kyseiselle riistalajille normaalia kyseisen alueen maastoissa. Koiran omistaja tai ohjaaja voi mahdollisesti itse ehdottaa koemaastoa, jonka kokeen johto hyväksyy ennen koetta.

6.4 AJOELÄIN JA RAJOITUKSET

Ajokoira voidaan palkita jäniksen ja ketun ajosta. Beagle ja dreeveri voidaan palkita jäniksen, ketun, kauriin ja saksanhirven ajosta. Saksanhirven ajo arvostellaan samalla tavoin kuin kauriin ajo.

Järjestäjä voi painavista paikallisista syistä rajata kokeessa sallittuja riistaeläimiä. Rajaaminen voidaan tehdä silloin kun se on tarpeellista lakien ja asetusten noudattamiseksi. Järjestäjällä on koetta anottaessa velvollisuus ilmoittaa rajoituksista niin tarkkaan kuin mahdollista. Mahdolliset vaatimukset osallistuvien koirien lammas- tai kaurisvapaudesta on myös ilmoitettava.

Vaikka kokeessa on ajoeläinrajoitus (jänis- ja kettukokeet) mutta koe järjestetään kauriille ja saksanhirville luvallisena koeaikana, ei beagle tai dreeveri voi saada G (vakava virhe) –arvostelua näiden eläinten ajosta. Koira kytketään ja päästetään irti uudessa maaston osassa.

Jos beagle tai dreeveri ajaa luvattomana aikana kaurista tai saksanhirveä yli sallitun maksimiajan, saa se tulokseksi 0-palkinnon ja nollan kaikista ominaisuuspisteistä. Koira on tuolloin kytkettävä ja koe on välittömästi lopetettava. Koira menettää kaikki aiemmin kokeessa saavuttamansa pisteet jänis- tai kettutyöskentelystä jos se ajaa kaurista tai saksanhirveä enemmän kuin:

- 10 minuuttia jos koira on täyttänyt kaksi vuotta
- 20 minuuttia jos koira on alle kaksivuotias

6.5 TUOMARIKOLLEGIO

Kaikissa koemuodoissa tuomarikollegion muodostaa kokeen johtaja, NKK:n edustaja ja kokeessa koiria arvostelleet tuomarit. Lisäksi tuomarikokoukseen osallistuvat tuomarioppilaat ja –kokelaat. Tarvittaessa ja kollegion suostumuksella voi kokouksessa olla läsnä myös muita henkilöitä.

Tuomarikollegio kokoontuu tuomarikokoukseen, joka päättää yksittäisen koiran palkitsemisesta perustuen maastotuomarin raporttiin ja suositukseen. Kaikki valitukset käsitellään tuomarikokouksessa. Tuomarikollegio on päätösvaltainen kun vähintään puolet sen jäsenistöstä on kokouksessa läsnä.

6.6. OPPILAAT JA KOKELAAT

Kokeen johtaja ja NKK:n edustaja päättävät yhdessä sen, ketkä tuomarit voivat ottaa mukaansa oppilaan tai kokelaan. Jos mahdollista, tulee kokelaiden mennä sellaisen koiran mukaan, joka on aiemmin palkittu metsästyskokeessa.

7. ARVOSTELU JA PALKITSEMINEN

7.1 YLEISET SÄÄNNÖKSET

Kaikissa koetyypeissä on jokaiselle koiralle oma tuomari. Kahden päivän kokeessa on huolehdittava siitä, ettei sama koira ole samassa maastossa saman tuomarin arvosteltavana molempina päivinä. Koiraa koskevissa havainnoissa voi tuomari tukeutua itsenä lisäksi vain oppilaan tai kokelaan tekemiin havaintoihin koekoirasta.

Koiran ohjaaja päättää siitä, mille ajoeläimelle koiraa mieluiten koetellaan. Koepäivää kohden kirjataan vain yksi palkinto, mutta mahdolliset lisäajot ja tuntemattoman eläimen ajoajat kirjataan lisätietoihin. Jos koira saavuttaa saman päivän aikana vaadittavan tuloksen useammalle eri ajoeläimelle, päättää koiran ohjaaja koetteluajan loputtua siitä, mikä tulos kirjataan. Koiran ohjaaja ei voi kieltää palkintosijan kirjaamista mahdolliselle ei-toivotulle, mutta sallitulle ajoeläimelle.

Koiran palkintosija perustuu sekä todettuun ajoikaan, että ominaisuuspisteisiin. Otteluissa lasketaan ottelupisteet sijoitusten perusteella.

7.2 AJOELÄIMEN TOTEAMINEN

Ajoaika voidaan kirjata vain silloin kun tuomari on varmuudella todennut ajoeläimen lajin.

Merkintä "G" voidaan antaa sorkkaeläimen ajosta vain silloin kun ajettava on nähty tai kun havainto perustuu varmaan jälkihavaintoon lumella.

7.3 AJOAJAT JA AJOPISTEET

Yksi ajominuutti vastaa yhtä ajopistettä. Ajopisteitä annetaan:

1. Kuullusta ajosta, jossa ei ole merkittäviä (alle viisi minuuttia) katkoja.
2. Kuulumattomiin menneestä ajosta (LUH).
3. Jos koira ilmaisee ajettavan menneen luolaan tai louhikkoon (los i berg = ajo vuoreen = LIB) (ks. lisää alla)

Saadakseen LUH-pisteitä, täytyy koiran hävitä kuulumattomiin täydellä ajolla ja saapua jälleen kuuluville täydellä ajolla. Aina kun todetaan LUH, jonka kesto on alle 90 minuuttia (maksimi 89 minuuttia), tulee koiran saada kuulumattomissa olleesta ajosta ajominuutit, kuitenkin korkeintaan 20 pistettä yhtä kuulumattomissa käynnyttä ajon kohtaa kohden. Jos ajo jatkuu yli 90 minuutin hiljaisuuden jälkeen tai jos ajo tulee kuulumattomista kuuluville yli 90 minuutin jälkeen, katsotaan se uudeksi ajoksi.

Koira saa todettujen ajominuuttien päälle 20 lisäminuuttia jos se osoittaa ajettavan menneen luolaan joko paikan päällä tai tiedottamalla, kuitenkin vain yhden kerran koepäivän aikana ja vain vähintään 30 minuutin kuullun ajon jälkeen.

LIB-tapauksessa, toisen koiran yhtyessä ajoon, ajettavan menehdyttyä tai jos ajo päättyy alueelle, joka on vaarallinen koiran hengen tai terveyden kannalta, on ajo keskeytettävä ja koira kytkettävä ja päästettävä irti uudessa koemaaston paikassa. Jos koira ottaa ylös uuden, samaa lajia olevan ajettavan koepäivän jälkipuoliskolla, lasketaan nämä ajot yhteen. 20 ajopisteen lisäys pätee vain LIB-tapauksissa. Kauriin ja saksanhirven ajossa on koiralla toisessa ajossa käytössään vain se määrä ajominuutteja, jotka siltä jäi ensimmäisessä ajossa käyttämättä (katso kohdasta 7.6 yhteenlasketut ajot ja kokonaisajoaika).

7.4 OMINAISUUKSIEN ARVOSTELU

Koiran ominaisuudet arvostellaan asteikolla 1-5. Vaihtoehtoisesti voi koira saada G- tai T-arvostelun (katso alla). Jos koira saa G:n tai T:n, koe päättyy eikä koira saa ajo-, ominaisuus-, eikä lisäpisteitä.

Ominaisuudet arvostellaan seuraavalla asteikolla:

T = Omistaja on luopunut ilman hyväksyttävää syytä

G = Koira on tehnyt vakavia virheitä

1 = Huono

2 = Välttävä

3 = Hyvä

4 = Erittäin hyvä

5 = Erinomainen, erinomaisen tehokas

EP-kokeessa koira voi luopua ensimmäisen päivän läpikäydyin kokeen jälkeen ilman että koira saa T-arvostelun (ks. luku 7.9). Tämä kirjataan koepöytäkirjaan merkinnällä IS (ikke startet = ei startannut)

Koira arvostellaan seuraavilta osin ja seuraavilla painotuksilla:

Ominaisuus	Painotus	Maksimipisteet
1 Metsästysinto	3	(15)
2 Yhteistyö / Yhteydenpito	1	(5)
3 Työskentely jäljellä / ylösottokyky	2	(10)
4 Äänen käyttö	a yöjäljellä	1 (5)
	b hukalla	2 (10)
5 Työskentely	a ajossa	2 (10)
	b hukalla	2 (10)
6 Haukku	a sävykyky	1 (5)
	b kuuluvuus	2 (10)
<u>Kokonaispisteet</u>		<u>(80)</u>

Jokainen kohta täytyy arvostella erikseen, muista kohdista riippumatta ja riippumatta siitä, miten arvostelu vaikuttaa lopulliseen tulokseen. Keskimääräinen suoritus täytyy arvostella numerolla 3 (hyvä). Poikkeuksena tästä on kohta 4 "Äänen käyttö yöjäljellä ja hukalla". Arvostelu G voidaan antaa kaikista kohdista (katso kohdat 7 ja 8 luvusta 7.5).

Jos tuomarilla ei ole riittävästi perusteita jonkin kohdan arviointiin, voi hän kirjoittaa sen arvostelun lisätietoihin.

Muutoin kohdat arvostellaan seuraavien ohjeiden mukaisesti:

- jos ajoa ei ole ollut tai jos ajoeläintä ei ole voitu todeta, arvostellaan vain kohdat 1, 2 ja 8.
- Vaikka ajoeläin on todettu, mutta jos ajon pituus on alle 30 minuuttia, ei kohtia 5 ja 7 arvostella.
- Jos ajon pituus on yli 30 minuuttia, on kaikki kohdat arvosteltava.

Sorkkaeläimen ajo katsotaan päättyneeksi vasta sitten kun koira on palannut ohjaajansa luokse tai jos jollain muulla tavalla on varmuudella todettu ajo päättyneeksi. Sorkkaeläinajo lasketaan vakavaksi virheeksi ja koira saa arvosteluksi G:n, kun ajokoira ajaa sorkkaeläintä tai jos beagle tai dreeveri ajaa hirveä, tunturipeuraa tai poroa kauemmin kuin:

- 10 minuuttia jos koira on täyttänyt 24 kuukautta tai jos tämän ikäisen koiran erillisten ajojen yhteispituus on yli 20 minuuttia
- 20 minuuttia jos koira on alle 24 kuukautta tai jos tämän ikäisen koiran erillisten ajojen yhteispituus on yli 40 minuuttia

Karjan ajaminen katsotaan aina, ajon pituudesta riippumatta, vakavaksi virheeksi. G annetaan koiralle karjan tai sorkkaeläinten ajosta, vaikka ajo tapahtuisi koetteluajan ulkopuolella.

Arvostelusta

Tuomarilla on oltava lähtökohtana se, että keskiarvoinen suoritus arvioidaan numerolla 3 (hyvä), poikkeuksena ”Äänenkäyttö yöjäljellä ja hukalla”. Tästä numerosta arvostelu huononee asteittain järjestyksessä ”Välttävä” ja ”Huono” ja paranee järjestyksessä ”Erittäin hyvä” ja ”Erinomainen, erinomaisen tehokas”

Myös niissä tapauksissa, joissa tuomarilla ei ole ollut mahdollisuutta arvostella yhtä tai useampaa kohtaa, annetaan niistä numeroksi 3. Esimerkkinä ”Työskentely yöjäljellä /ylösottokyky”, jos kyseessä on karkkoeläin tai jos haku on hyvin lyhyt ja jälki hyvin yksinkertainen. Tällöin koira ei ole osoittanut ominaisuuksiaan tämän arvostelukohdan osalta. Näissä tapauksissa on arvostelunumero perusteltava lisätiedoissa, kirjoitettava esimerkiksi: ”Arvostelu kohdassa 3 perustuu puutteellisiin havaintoihin”.

Metsästysinto

Metsästysinnolla tarkoitetaan koiran halua jatkaa työskentelyä jäljettömässä maastossa, yöjäljellä, ajossa, hukalla, lopullisen hukan jälkeen uutta ajettavaa etsiessään, sen jälkeen kun koira on kytketty edellisen ajon minuuttien tultua täyteen tai muissa vastaavissa tilanteissa. Metsästysintoa arvostellaan koko sen ajan kun koira on kytkemättömänä maastossa ja erityisesti koepäivän lähestyessä päättymistään. Jotta koira voisi saada metsästysinnosta 5 pistettä, tulee sen työskennellä koepäivän aikana vähintään kuusi tuntia. Erinomaisen hyvä metsästysinto on tärkeää dokumentoida asiaan kuuluvassa kohdassa.

Yhteistyö / Yhteydenpito

Koiran halukkuus yhteistyöhön ja yhteydenpitoon kuljettajan kanssa tulee ilmi sekä haun että päätyneen ajon aikana. Jos koiralla on halukkuutta yhteistyöhön, se ottaa ajoittain yhteyttä ohjaajaansa. Sopiva yhteydenottoväli on noin 10 – 25 minuuttia. Tuomarin kuuluu arvioida myös koiran tehokkuus ja vauhti näissä tilanteissa. Arvioinnissa voi tukeutua GPS-paikantimen antamaan tietoon. Kun ajo on loppunut ja kun hukkatyöskentely on päättynyt tai jos ajettava on paennut pitkäksi ajaksi kauas, tulee hyvän yhteistyökyvyn omaavan koiran etsiä omatoimisesti kuljettajansa.

Joillakin koirilla voi esiintyä liiallista kontaktintarvetta, ne pysyttelevät ohjaajansa läheisyydessä jaloissa pyörien, vaikka metsästysinto olisikin erinomainen silloin kun koira on löytänyt jäljen tai ajettavan. Tällainen piirre vaikuttaa metsästyinto-kohdan arvosteluun.

Jos koira saa arvosteluksi 2 tai vähemmän, on lisätietoihin merkittävä se, onko kyse huonosta kontaktista vaiko liian suuresta kontaktin tarpeesta.

Työskentely yöjäljellä / Ylösottokyky

Koiran tehokkuus yöjäljen seuraamisessa ja riistan ylösotossa on arvioitava. Tuomarin tulee keskittyä seuraaviin seikkoihin:

Tehokas jäniskoira ei puurra yöjäljellä. Se rengastaa ja siten löytää nopeasti poismenojäljen. Silloin kun tuomari ei tiedä sitä, milloin koira on löytänyt yöjäljen tai kun hän ei ole nähnyt yöjälkityöskentelyä lainkaan, on arvioinnissa oltava hyvin varovainen. Tällöin annetaan 3 pistettä ja lisätietoihin on kirjattava syy arvostelunumeroon.

Kun yöjälkityö on todettu ja ylösotto tapahtuu kaukana suhteellisen lyhyen ajan kuluttua, arvioidaan koiran työskennelleen tehokkaasti yöjäljellä, vaikka yöjäljen seuraamistapaa ei olisikaan pystytty arvostelemaan. Tällöin koiralle annetaan 4 pistettä. Koira voi saada yöjälkityöskentelystä 5 pistettä silloin, jos se on ottanut koepäivän aikana tehokkaasti ylös vähintään kaksi ajettavaa.

Jos koira on työskennellyt yöjäljellä pitkään ja kun ylösotto tapahtuu lähellä yöjäljen löytöpaikkaa, on oletettava koiran työskentelyn yöjäljellä olevan vähemmän tehokasta, vaikka koira ei olisikaan nähty koko työskentelyn ajan. Tällöin se voi saada enintään 2 pistettä. Niissä tapauksissa, joissa koira on selvästikin löytänyt makuullemenojäljen ja sitä seuraamalla saanut ajettavan nopeasti jalkeille, arvostellaan suoritus normaalisti numerolla 3. Jos tämä tapahtuu useita kertoja koepäivän aikana, on kuitenkin todennäköistä, että koira on tehokas ja saa arvostelunumeron 5.

Kauriin, saksanhirven ja ketun löytäminen jäljeltä on yleensä huomattavasti jäniksen löytämistä helpompaa. Tehokas koira löytää nopeasti yöjäljeltä tai syönnökseltä ajettavan päivämakuulle. Kauriin ja saksanhirven ylösotto voi tapahtua näöltä. On tärkeää huomata, että kokenut koira voi huomata varsin vanhan, ”kylmenneen” jäljen, joka voi johtaa ylösottoon varsin kaukana jäljenlöytymispaikalta. Tällöin riistan löytäminen voi viedä aikaa ilman että se katsotaan negatiiviseksi seikaksi.

Äänen käyttö yöjäljellä ja hukalla

Jänis: 5 pistettä annetaan kun koira on hiljaa tai antaa joitakin haukahduksia yöjäljellä tai hukalla. 4 pistettä annetaan jos koira antaa jonkun verran ääntä. Yhtämittainen, pitkään jatkuva haukku ja/tai haukkusarjat arvostellaan korkeintaan 3 pisteen arvoiseksi.

Kettu, kusipeura ja kauris: Näille eläimille sallitaan enemmän haukkua jäljellä ja hukalla kuin jänistyöskentelyssä. Monet metsästäjät toivovat äänenkäyttöä jäljellä ja hukalla voidakseen seurata koiran työskentelyä ja jotta riistaeläin olisi tietoinen koiran läsnäolosta. Äänenannon määrä voi lisääntyä ylösoton tai löydön lähestyessä. Koiralle, joka on hiljaa tai antaa vain muutamia haukahduksia jäljellä tai hukalla, annetaan 5 pistettä. Neljä pistettä annetaan kohtalaisesta äänenannosta. Yhtämittainen, pitkään jatkuva haukku ja/tai haukkusarjat arvostellaan korkeintaan 3 pisteen arvoiseksi.

Riippumatta ajoeläimestä:

- Äänenantoon hukalla suhtaudutaan ankarammin kuin äänenantoon yöjäljellä.
- Ajoa muistuttavaan haukkuun yöjäljellä tai hukalla suhtaudutaan ankarasti. G voidaan antaa silloin, jos tuomari luulee toistuvasti ajon alkaneen, mutta tulkinta osoittautuu vääräksi. Jos koira antaa jälkityöskentelyssä ajoa muistuttavaa haukkua, voidaan sille antaa G, vaikka ajo ei olisi vielä alkanut.
- Jos jälkityöskentelyä ei ole todettu, annetaan 5 pistettä. Äänenanto hukalla voidaan arvioida myös silloin, kun hukkaa ei ole todettu.
- Tuomarin on tiedostettava se mahdollisuus, että ajoeläin on saattanut poistua alueelta (päiväjälki tai hukka) paljon ennen kuin koira löytää jäljen. Herkkä koira voi silloin aloittaa varovaisen ajon, jota ei pidä tulkita väärin löysyydeksi jäljellä tai hukalla. Tällaisissa tapauksissa koiran täytyy selvästi edetä. Havainnot asiasta ovat, kuten aina eduksi.

Työskentely ajossa ja hukalla

Työskentely ajossa

Tuomarin tulee arvostella koiran kykyä ja halukkuutta seurata ajoeläintä. Koiran tulee seurata riistan jälkeä varmasti, mutta liikaa painostamatta. Ajon tulee edetä, kuitenkin niin, että ampumatilaisuuksia ilmenee.

Toistuvat havainnot ajoeläimestä ja koirasta ovat toivottavia. Koiran kyky pitää yllä pitkään jatkuvaa, sujuvaa, hyvin etenevää ajoa tulee arvostaa. Koiralla tulee olla vähintään kaksi ajopisteitä antavaa sujuvaa, vähintään 30 minuutin ajoa tai yksi 50 minuutin vastaava ajo, jotta se voi saada 5 pistettä.

Jäljen kertaaminen ja takajälkeen ajo tuomittakoon ankarasti. Jos niistä on toistuvia, varmoja havaintoja, annetaan koiralle G.

Työskentely hukalla

Koiran hukkatyöskentelyä täytyy arvostella sekä todetulla, että toteamattomalla hukalla. Koiran kyky selvittää hukka nopeasti seuraavalla tavalla: huomata hukka, etsiä hukalla systemaattisesti aluksi pienemmällä alueella ja sitten aluetta laajentaen, tulee palkita.

Haukku

Koiran haukku ja haukun käyttö on tärkeä ominaisuus, sillä lähes kaiken informaation ajon kulusta saamme koiran haukun kautta.

Sävykykyys

Sävykykyys on koiran tapa kertoa se, miten paljon jäljessä se on ajettavasta ja kuinka varma se on ajossaan. Tuomarin tulee pohtia sitä, miten koiran vaihtelee haukun intensiteettiä ja voimakkuutta ajoeläimen

etäisyydestä riippuen. Selvä sävykyys on tärkeä käyttöominaisuus, sillä metsästäjä (ja koetuumari) saa siitä tietoa siitä, milloin riista voi ilmestyä näkyville.

Koira, jonka haukussa on erinomainen sävykyys, saa tästä ominaisuudesta 5. Koska arvostelu on sitä varmempaa, mitä enemmän on ajoeläin- ja koirahavaintoja, tulee tuomarin pyrkiä havaintoihin. Jotta koiralle voidaan antaa 5 pistettä, on tuomarin nähtävä ajossa oleva eläin. Jos koiran haukku pysyy muuttumattomana riippumatta siitä, onko se vähän vai paljon jäljessä ajoeläimestä, voi se saada korkeintaan 2 pistettä.

Kuuluvuus ja laatu

Haukun kuuluvuus on tärkeä tekijä, jolla on suhteellisen korkea periytyvyys ja siksi sen painotus on 2. Korkeat pisteet annetaan koiralle, jonka haukku kuuluu kaukaa. Saadakseen tästä ominaisuudesta 5 pistettä, on koiralla oltava kaikuva ja eloisa haukku (katso jäljempää tästä kappaleesta). Moniäänisyys on tavoiteltava ominaisuus. Arvostelussa on kuuluvuuden oltava etusijalla, mutta tuuli, lumitilanne metsässä, maaston laatu jne. on otettava jossain määrin huomioon arvostelussa.

Yksiäänisyys ja moniäänisyys

Moniääninen haukku on harvinainen. Sen voi tunnistaa siitä, että haukku kuulostaa siltä, kuin kaksi koiraa oli yhtä aikaa ajossa. Koira antaa ajossa samanaikaisesti sekä matala-, että korkeasävyistä haukkua. On hyvin vähän koiria, jotka ovat aidosti moniäänisiä. Jotkut koirat voivat olla moniäänisiä suotuisissa sää- ja keliolosuhteissa, mutta ovat yksiäänisiä muissa olosuhteissa. Jotta koiraa voitaisiin sanoa moniääniseksi, on suuri osa ajosta tapahduttava moniäänisesti. Jos moniäänisyyttä esiintyy vain muutamia minutteja ylösoton tai riistan löytymisen jälkeen ja kun sen jälkeen haukku on yksiäänistä, koiraa pidettäkään yksiäänisenä.

Jos tuomari joutuu epäilemään sitä, onko koiran haukku yksi- vai moniäänistä, on se silloin luultavasti yksiäänistä. Jos pääsee kuulemaan moniäänistä koiraa, ei siitä ole koskaan epäilystä.

Yksiäänisyydelle on tunnusomaista se, että koiran haukussa on sama äänenkorkeus. Koiralla voi hyvin olla eri haukkutapa ajon eri vaiheissa. Haukku voi vaihdella riippuen etäisyydestä ajettavaan niin, että ajettavan ollessa lähellä on haukku innokasta ja kirkasta ja kun ajettava on kaukana, on haukku karkeampaa ja matalaäänisempää. Tällä ei ole mitään tekemistä moniäänisyyden kanssa, vaan kyse on sävykyyydestä. Useimmat koirat ovat yksiäänisiä. Haukku voi olla sointuvaa riippumatta siitä, onko se yksi-, kaksi- tai moniäänistä.

7.5 LISÄPISTEET

Pisteet annetaan samalla tavoin kuin muutkin ominaisuuspisteet, mutta ne eivät vaikuta koiran palkintosijaan. G-arvostelulla on kuitenkin sama merkitys kuin muissa kohdissa. Lisäpisteitä annetaan kaikissa koetyypeissä (ÅP, SP, EP). Lisäpisteillä on merkitystä vain otteluissa, joissa koirat laitetaan paremmuusjärjestykseen – ks. luvut 7.6 ja 12.

Seuraavat kohdat arvostellaan seuraavilla painotuksilla:

Ominaisuus	Painotus	(Maksimipisteet)
7 Fyysinen kunto / voima	1	(5)
8 Tottelevaisuus	1	(5)

Fyysinen kunto / voima

Hyvä kunto ja voima ovat itsessään tärkeitä ominaisuuksia, mutta myös siksi, että koiran muut ominaisuudet voivat tulla kunnolla esiin. 5 pistettä voidaan antaa vain silloin kun koira on koetteluajaksi tehnyt suuren fyysisen suorituksen ja selviytynyt siitä erittäin hyvin. Jotta 5 pistettä voitaisiin antaa, on koiran työskenneltävä tehokkaasti vähintään kuusi tuntia.

Tottelevaisuus

Tottelevaisuus arvostellaan parhaiten luokse kutsumisen yhteydessä, mutta havainnot koko koepäivältä tulee ottaa huomioon arvostelussa. Vallitsevat olosuhteet (tuuli, lumi, maasto jne.) tulee ottaa huomioon silloin, kun

on epävarmaa, onko koiralla mahdollista kuulla kutsusignaalia. Jos koira vastaa yhteydenottosignaaliin, on se erityisen arvostettavaa. 5 pistettä voidaan antaa koiralle vain, jos se tulee näkymättömissä kulkevasta ajosta kutsumalla. 1 piste annetaan koiralle, joka välittelee ohjaajaansa kytkemistilanteessa silloin, kun sillä ei ole ajoa. Jos tämä on toistuvaa, täytyy G:n antamista harkita.

Ottelupisteet ovat palkitsemispisteet + lisäpisteet. Ottelupisteitä käytetään kun koiria laitetaan paremmuusjärjestykseen otteluissa. Paremmuusjärjestyksen määräävät ensisijaisesti palkitsemispisteet ja sen jälkeen ottelupisteet silloin kun useilla koirilla on samat palkitsemispisteet. Katso myös erilliset Norjan mestaruusottelun paremmuusjärjestyssäännöt luvusta 12.

7.6 PISTELASKU JA PALKITSEMINEN

Maksimipisteet ajosta ovat ajokoirilla 120, beaglella ja dreeverillä 90. Ominaisuuspisteiden maksimi on 80. Palkitsemispisteet ovat ominaisuuspisteet + ajopisteet.

Pistevaatomukset ajokoirille

(kaikki luvut, 120 ajopistettä lukuun ottamatta, ovat minimivaatimuksia)

Palkintosija	Palkitsemispisteet	Ajopisteet	Ominaisuuspisteet
1.	175	120	55
2.	135	90	45
3.	95	60	35

Pistevaatomukset beaglelle ja dreeverille

(kaikki luvut, 90 ajopistettä lukuun ottamatta, ovat minimivaatimuksia)

Palkintosija	Palkitsemispisteet	Ajopisteet	Ominaisuuspisteet
1.	145	90 (1) tai 2x60 (2)	55
2.	105	60 (1)	45
3.	75	40 (1)	35

(1): Jotta koira voidaan palkita kauriin tai saksanhirven ajosta, täytyy ajopisteiden kertyä viimeistään 180 minuutin kuluttua ylösotosta tai jos ylösotto on tapahtunut kuuluvuusalueen ulkopuolelta, viimeistään 180 minuutin kuluttua siitä kun ajo tuli havaittavaksi.

(2): Voimassa silloin kyseessä on kauriin tai saksanhirven ajo. Jotta 60 ajopisteen ajo hyväksyttäisiin ensimmäiseen palkintoon riittäväksi suoritukseksi, tulee ajopisteiden kertyä viimeistään 120 minuutin sisällä siitä kun ylösotto tai ajon havaitseminen on tapahtunut. Koira tulee kytkeä kahden ajon välissä eikä samaa ajoeläintä saa tietoisesti ajattaa kahta kertaa. Riippumatta kahden ajon yhteisestä minuuttimäärästä saa kahdesta ajosta maksimissaan vain 90 ajopistettä. Yhteen lasketut ajot kirjataan koepöytäkirjaan samalla tavoin kuin yksi ajo, mutta lisätietoihin merkitään, että ajopisteet koostuvat kahdesta erillisestä ajosta.

7.7 LISÄTIEDOT

Jos tuomarilla ei ole mitään lisätietoja, ei näitä kenttiä täytetä. Jos kenttiin kirjoitetaan jotain, tulee lisätietojen olla tarkasti ja lyhyesti kirjoitettuja. Niiden tulee täydentää, eikä toistaa niitä arvosteluja, jotka on jo kirjattu pisteytyksiin.

Muutamia seikkoja on kuitenkin merkittävä:

- Kaikki lisäajot ja tuntemattomaksi jääneen eläimen ajot on merkittävä näkyviin.
- Kun palkitsemisen perusteena on useamman eri ajon yhteen liittäminen, on tämä kerrottava.
- Jos ominaisuuksia arvosteltaessa arvostelunumero 3 johtuu siitä, ettei arvostelun perusteeksi ole riittävästi havaintoja.
- Yhteistyön ja yhteydenpidon arvostelu silloin kun on olemassa perusteet arvostelunumerolle 2 tai vähemmän.

7.8 LISÄKIRJAUKSET

Lisäkirjaukset täytyy kirjoittaa silloin kun kaikki kohdat on arvosteltu eli koiralla on ollut todetun ja luvallisen ajoeläimen vähintään 30 minuutin kuultu ajo. On todettava se, montako minuuttia kului yöjäljeltä ylösottoon, ylösotosta lopulliseen hukkaan, pisin yhtäjaksoinen kuultu ajon osuus, pisin hukka ja hukkien määrä. Jos koiralla on vähintään 60 ajopistettä, merkitään kulunut aika ylösotosta siihen hetkeen, jolloin 60 ajopistettä oli saavutettu.

Ajominuuttien ja lisätietojen kirjaaminen yhteen liitetyistä ajoista

Tämä kohta liittyy siihen tilanteeseen, jolloin 2x60 ajopistettä oikeuttavat 1. palkintoon kauriille tai saksanhirvelle ja myös tilapäisesti keskeytyneen ajon arvosteluun, ks. kohdat 7.3 ja 7.6.

Ensimmäinen ajo: ensimmäinen yhteen liitetyistä ajoista

Toinen ajo: toinen yhteen liitetyistä ajoista

- Yöjäljeltä ylösottoon: nopeampi kahdesta ylösotosta
- Ylösotosta 60 minuuttiin: Ensimmäisen ajon ajopisteet plus tarvittava määrä ajopisteitä toisen ylösoton jälkeen
- Ylösotosta loppuhukkaan: Ensimmäisen ajon ajominuutit ylösotosta loppuhukkaan plus toisen ajon ajominuuttien määrä ylösotosta loppuhukkaan tai riittävään ajominuuttimäärään
- Pisin ajo-osuus: Pisin yhtenäinen ajon osuus yhteen liitetyissä ajoissa
- Hukkien määrä: Hukkien kokonaismäärä yhteen liitetyissä ajoissa siihen hetkeen mennessä kun riittävä ajoaika oli toisessa ajossa saavutettu
- DogWebArra-järjestelmä haluaa "tietää" sen, mikä ajo on "palkintoajo". Siksi sellaiseksi täytyy kirjata ensimmäinen ajo. Yhteen liitetyt ajot, joista kertyy palkintosija, tulee kirjata yhdeksi ajoksi eikä erillisiksi ajoiksi.
- Kun liitetään yhteen 2x60 minuutin kauriin tai saksanhirven ajot ykköspalkintoa varten, on ne kirjattava 90 minuutin ajoksi soveltuvaan ajonumerokohtaan ja lisätiedoissa on kerrottava, että kyse on todellisuudessa kahdesta erillisestä ajosta.

7.9 ELIITTIKOETTA (EP) KOSKEVAT ERITYISMÄÄRÄYKSET

Eliittikokeen yksittäisenä päivänä arvostelu tapahtuu samalla tavalla kuin ÅP-kokeessa. EP-palkintosija määräytyy molempien päivien palkintopisteiden summana. Palkintovaatimukset ovat seuraavat:

1. EP-palkinto: 321 - 400 palkitsemispistettä
2. EP-palkinto: 261 – 320 palkitsemispistettä
3. EP-palkinto: 195 – 260 palkitsemispistettä

Jotta koira voidaan EP-palkita, tulee sen työskennellä kytkemättömänä vähintään 5 tuntia molempina koepäivinä.

Jotta koira voi saavuttaa 1. EP-palkinnon, tulee sen saavuttaa ensimmäistä ÅP-palkintoa vastaavat pisteet (120 + 55 = 175) jommankumman koepäivän aikana.

Jos koiralle on annettu G tai T ensimmäisenä päivänä, se ei voi osallistua toisena päivänä kokeeseen. Jos koira saa toisena päivänä T-arvostelun, säilyvät sen ensimmäisen päivän tulokset voimassa. Jos koira saa G-arvostelun EP-kokeessa, se menettää kaikki kokeessa saavuttamansa pisteet. Täten koira menettää ensimmäisen päivän palkitsemispisteensä, jos se saa G-arvostelun toisena koepäivänä.

8. TUOMARIKOULUTUKSEN SÄÄNNÖT

- 8.1 Koetuomareiden koulutus koostuu kolmesta osasta: teoriakurssista, oppilasvaiheesta ja kokelasvaiheesta.
- 8.2 Kunkin jäniskoirakerhon hallitus hakee sopiville ehdokkaille mahdollisuutta kouluttautua tuomareiksi. Hallituksen päätöksen ehdokkaista on oltava yksimielinen. Ehdokkaalla on oltava hyvä kokemus metsästyksestä ajavalla koiralla. On myös syytä korostaa ehdokkaan henkilökohtaisia ominaisuuksia.

Tärkeitä ovat valmius, luotettavuus ja kirjallinen ja suullinen esitystaito. Ehdokkaan tulee itse olla kouluttanut koiran, jolla on myös kilpaillut palkintosijaan yltävään tulokseen metsästyskokeessa.

- 8.3 Tuomarikandidaatti saa itselleen koulutuskortin, joka hänellä on oltava mukanaan koko koulutusohjelman ajan. Kandidaatti osallistuu teoriakurssille, jota johtaa kokeen johtajaksi ja NKK:n edustajaksi pätevä, kokenut tuomari. Metsästyskokeen säännöt ja pöytäkirjan täyttäminen käydään läpi yksityiskohtaisesti. Kurssin päätteeksi järjestetään kirjallinen kuulustelu.
- 8.4 NHKF laatii tenttikysymykset ja nimittää tentin valvojan. Valvoja kerää vastaukset ja lähettää ne suljetussa kirjekuoressa arvosteltavaksi. Liitteeksi laitetaan kurssin johtajan hyväksymä koulutuskortti.
- 8.5 Tenttivastaukset arvostelee NHKF:n hallituksen nimittämä valiokunta. Valiokunnan jäsenillä tulee olla sama pätevyys kuin NKK:n edustajalla kokeissa ja heidät tulee valita niin, että maantieteellinen edustus on kattava. Arvosanat ovat hyväksytty tai hylätty. Tulokset kirjataan koulutuskorttiin ja tulokset hyväksytään valiokunnan jäsenten allekirjoituksin.
- 8.6 Kandidaatin tulee olla ennen koulutuksen alkamista NHKF:n jäsenenä olevan jäniskoirakerhon jäsen.
- 8.7 Käytännön opiskelu voi tapahtua joko yksin tai ryhmässä vähintään kolmen vuoden kokemuksen omaavan tuomarin ohjauksessa. Opiskelu voi tapahtua joko harjoituksen, tavallisen metsästyksen tai kokeen yhteydessä. Jos mahdollista, opiskeluun tulee liittyä sekä jänis-, että kaurisajoa. Tuomari ja mahdolliset NKK:n edustaja ja kokeen johtaja arvioivat sen, milloin ja missä opiskelu on saatettu päätökseen. Oppilastyö toteutetaan kokonaisuudessaan NHKF:n jäsenseuran voimin.
- 8.8 Kokelaan työ voi tapahtua vain virallisessa kokeessa (yhteis-ÅP, alue-ÅP, SP, yhteis-EP tai alue-EP). Työn on kestettävä kaksi päivää, kahdella eri koiralla ja kahden eri tuomarin ohjauksessa. Kokelaan täytyy – jos mahdollista – olla sellaisen koiran mukana, joka on aiemmin palkittu kokeessa. Ohjaavalla tuomarilla on oltava vähintään kolmen vuoden kokemus. Yhden tuomarin mukana voi olla vain yksi kokelas.
- 8.9 Molempina koepäivinä tulee kaikki ominaisuudet olla mahdollista arvostella (eli vähintään 30 minuuttia kuultua ajoa niin, että ajettava on varmuudella todettu). Jos mahdollista, kokelaan toinen harjoittelu tulee tapahtua jänistyöskentelystä ja toinen kauristyöskentelystä.

Kokelaan työ toimitetaan välittömästi koepäivän päätyttyä suljetussa kirjekuoressa tuomarille. Niin pian kuin kokelaan työn vastaanottamisen jälkeen on käytännössä mahdollista, kutsutaan kokelas NKK:n edustajan, kokeen johtajan ja asiaan kuuluvan maastotuomarin kuultavaksi. Paperit lähetetään NKK:oon niin pian kuin on käytännössä mahdollista sen jälkeen kun kokelaan työ on hyväksytty ja asiaankuuluvat henkilöt ovat kokoontuneet. Tämä koskee myös ÅP-koetta, jossa kokelaan on vielä osallistuttava tuomarikokoukseen kokeen päätyttyä.

Kun on päätetty, että kandidaatti voidaan pätevoidä, täytetään koulutuskortti tarpeellisin osin. Kortti, kokelastyö ja yksi passikuva lähetetään edelleen NKK:oon, joka päättää kandidaatin päteväisyydestä. NKK myöntää tuomarikortin ja rekisteröi uuden tuomarin. Jos kandidaattia ei voida pätevoidä, tulee se merkitä korttiin. Korttiin tulee merkitä myös se, suositellaanko kandidaatille uutta koetta vai ei ja mahdollisesti se, kuinka kauan kandidaatin suositellaan odottavan.

9. TUOMARIOIKEUKSIEN HYVÄKSYMINEN, POISTAMINEN JA YLLÄPITO

9.1 OIKEUKSIEN HYVÄKSYMINEN JA POISTAMINEN

NKK:n hallituksella tai sillä, jolle hallitus on siirtänyt päätösvallan, on mahdollisuus asianomaisen koulutuskomitean hakemuksesta hyväksyä ja poistaa metsästyskoetuomareiden oikeuksia. Jotta hyväksyminen olisi mahdollista, tulee hyväksyttävän olla täysjäsenenä jossain NKK:n jäsenyhdistyksessä.

9.2 OIKEUKSIEN YLLÄPITO

Oikeuksien ylläpito edellyttää täysjäsenyyttä jossain NKK:n jäsenyhdistyksessä.

Jos tuomari ei ole arvostellut viimeisen kolmen vuoden aikana, menettää hän tuomarioikeutensa. Jos tuomaripätevyyden katsotaan olevan vanhenemassa, voi asiaan reagoida yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista: pätevyyden poistaminen, varoitus, määräys osallistua tuomareiden jatkokoulutukseen, määräys osallistua uudelleen koulutukseen tai osaan siitä tai osallistua uudelleen kirjalliseen kuulusteluun.

Jos tuomarioikeuksien menetys on johtunut toiminnasta, joka on ristiriidassa tuomarin roolin kanssa, on kyseessä kurinpitoasia, joka on käsiteltävä NKK:n johtosäännön luvun 7 mukaisesti.

Jos tuomari muuttaa pois Norjasta pysyvästi, hänen tuomarioikeutensa täytyy hyväksyä siinä maassa, jonne hän on muuttanut. Niihin tuomareihin, jotka oleskelevat toisessa maassa tilapäisesti, sovelletaan NKK:n voimassa olevia oikeuksien ylläpitosääntöjä (ks. www.nkk.no). Tuomarin on itse tehtävä aloite oikeuksiensa siirtämisestä.

9.3 TUOMARIOIKEUKSIEN PALAUTTAMINEN

Tuomarioikeuksien palauttamiseksi on uusi teoreettinen ja käytännöllinen oppilas- ja kokelestyö suoritettava hyväksytysti uudelleen.

10. TUTKAN KÄYTÖN SÄÄNNÖT

- Tutkan käyttö on koiran omistajalle tai kuljettajalle vapaaehtoista
- Koiran omistaja tai ohjaaja kustantaa tutkan oston ja vastaa sen käytöstä
- Ajopisteitä ei voida antaa niin, että ne perustuvat tutkan haukunilmaisimeen tai muuhun tutkan antamaan tietoon.
- Tuomarin on oltava erityisen varovainen kun hän käyttää tutkaa metsästysinnon, yhteistyön/yhteydenpidon ja tottelevaisuuden arvostelussa.

11. ALUEMESTARUUSOTTELUN (DM) JA NORJANMESTARUUSOTTELUN (NM) SÄÄNNÖT

DM- ja NM-otteluissa NHKF:n roduille arvostellaan koiria NKK:n näille roduille hyväksymillä metsästyskoesäännöillä, mutta järjestäjillä on mahdollisuus rajata koeaika välille 5 – 8 tuntia. DM- ja NM-kokeiden tuomareilla on oltava vähintään kolmen vuoden tuomarikokemus. DM- ja NM-kokeissa ei voi olla mukana tuomarioppilaita tai –kokeilaita.

11.1 ALUEMESTARUUSOTTELU (DM)

DM on ajokoirien ennalta sovittu kahden päivän rajoitettu ottelu, jossa karsitaan koiria NM-otteluun.

Aluemestaruusotteluiden järjestämisestä vastaavat jäniskoirakerhot, mahdollisesti yhteistyössä NJFF:n jäsenyhdistysten kanssa. Järjestelyt tapahtuvat aluetasolla. Kerhot, jotka järjestävät DM-kokeen, anovat kokeen tavalliseen tapaan. Kokeet on käytävä 10. lokakuuta mennessä. Maa jaetaan viiteen alueeseen. Jos alueella on enemmän kuin neljä osallistujaa, tulee DM-koe järjestää.

Vain norjalaisomistuksessa olevat koirat voivat osallistua. Koira ja/tai koiran virallinen omistaja voi samana vuonna osallistua vain yhteen aluekokeeseen. Koira kuuluu siihen jäniskoirakerhoon ja sen alueeseen, jossa sen virallinen omistaja on ensisijaisesti jäsenenä.

Jos osallistuvia koiria on riittävästi, voi yhden alueen kokeeseen osallistua maksimissaan 25 koiraa. Kokeen järjestäjä voi rajoittaa koiramäärää koetta hakiessaan. Koirien maksimimäärä tulee näkyä koekalenterin koetiedoissa.

Aluejako on seuraava:

1. Trøndelag HK, N- Trøndelag HK, Namdalen HK ja Pohjois-Norja
2. Østerdalen HK, Hedmark HK ja Romerike HK.

3. Vestlandet HK, Sørlandets HK, Aust Agder HK ja Telemark HK.
4. Vest-Oppland HK, Gudbrandsdal HK, Buskerud HK ja Hadeland HK.
5. Østfold HK, Norsk HK ja Vestfold HK.

Kultakin alueelta pääsee neljä koiraa Norjanmestaruuskilpailuun (NM). Järjestäjän tulee lähettää heti DM-kokeen jälkeen listan jatkoon päässeistä NHFK:hon. Ne koirat, jotka pääsevät NM-otteluun, katsotaan ilmoittautuneiksi niine oikeuksineen ja velvollisuuksineen, mitä siihen kuuluu.

Koetoimikunta tekee karsinnan aluemestaruusotteluun. Karsinnassa tulee käyttää seuraavia kriteereitä seuraavassa järjestyksessä:

1. Koira on käyttövalion arvon saadessaan ollut nuorempi kuin yhdeksän vuotta. Jos enemmän kuin 25 koiraa ilmoittautuu, pääsee vanhempi koira nuoremman edelle.
2. Koirat, joilta puuttuu 1. ÅP-palkinto paljaalta maalta käyttövalion arvosta / koirat, joilla on 2 x 1 palkinto ÅP-kokeesta jänikselle Norjassa. Karsinta tavallisen EP-kokeen tapaan, eli nuorempi sijoitetaan vanhemman edelle.
3. Koirat, joilla on 1 x 1 ÅP-palkinto jänikselle Norjassa. Nuorempi sijoitetaan vanhemman edelle.
4. Käyttövalion arvo yhdeksänvuotiaana tai vanhempana. Nuorempi sijoitetaan vanhemman edelle.

Kohtien 1, 2, 3 ja 4 jälkeen käytetään tarvittaessa arvontaa.

11.2 NORJANMESTARUUSOTTELU (NM)

Ajokoirien NM-ottelu on kahden päivän ottelu, johon koirat karsitaan DM-kokeen perusteella. Ottelu on osallistujien suhteen rajoitettu EP-koee, jossa, ajoeläimenä on jänis. NM-ottelun järjestää NHKF, joka päättää myös tapahtuma-ajan ja paikan. NM järjestetään aikaisintaan viikon kuluttua viimeisestä DM-kokeesta.

Beaglein ja dreeveeiden NM-ottelu on osallistujien suhteen rajoitettu "kahden päivän" SP-koee, jossa kaikki hyväksytyt ajoeläimet on sallittu. Saadakseen sijoituksen on koiran startattava molempina päivinä. Ilmoittautuminen tapahtuu keskitetysti NHKF:ään / kokeen todelliselle järjestäjälle (jäniskoirakerholle). Otteluun osallistuu korkeintaan 20 koiraa, jotka valitaan seuraavilla kriteereillä:

1. Käyttövaliokoirat. Jos käyttövalioita on yli 20, sijoitetaan etusijalle ne koirat, jotka ovat kokeen ensimmäisenä päivänä alle yhdeksänvuotiaita. Tämän ryhmän sisällä vanhemmat ovat etusijalla suhteessa nuorempiin.
2. Koirat, joilla on 2 x 1 palkinto Norjassa. Nuoremmat ovat etusijalla suhteessa vanhempiin.
3. Koirat, joilla on 1 x 1 palkinto Norjassa. Nuoremmat ovat etusijalla suhteessa vanhempiin.
4. Yli 9-vuotiaat käyttövaliot. Nuoremmat ovat etusijalla suhteessa vanhempiin.

Kohtien 1, 2, 3 ja 4 jälkeen käytetään tarvittaessa arvontaa.

Sijoittuminen

DM- ja NM-kokeissa koirat sijoitetaan paremmuusjärjestykseen seuraavalla tavalla:

Ajokoirat

Paremmuusjärjestys määräytyy ensisijaisesti palkintosijojen perusteella ja sen jälkeen ottelupisteiden perusteella niiden koirien osalta, jotka ovat saavuttaneet saman palkintosijan. Samoilla pisteillä olevat koirat laitetaan järjestykseen seuraavin perustein:

1. Pisin yhtäjaksoinen ajo-osuus
2. Suurin palkintosijapisteiden summa
3. Suurin ominaisuuspisteiden summa kohdasta "Työskentely ajossa ja hukalla".
4. Suurin ominaisuuspisteiden summa kohdasta "Metsästysinto".

Jos näiden jälkeen useilla koirilla on samat pisteet, saavat ne saman sijoituksen.

Beagle ja Dreeveri

Kaksi parasta palkintosijaan oikeuttavaa kummankin päivän ajoja lasketaan. Kauriilla tai saksanhirvellä saavutettu ensimmäinen palkinto, joka perustuu 2x60 ajopisteeseen, lasketaan ensimmäiseksi palkinnoksi. Laskettujen ajojen pisteet kertyvät alla olevan taulukon mukaisesti.

Ajoeläin	1. palkinto	2. palkinto	3. palkinto
Jänis	24	12	6
Kettu	18	9	4
Kauris ja saksanhirvi	16	8	4

Paremmuusjärjestys määräytyy taulukosta laskettujen pisteiden summan perusteella. Lisäksi lasketaan mukaan kohdassa 7.5 kuvatuttujen ominaisuuspisteiden määrä molemmilta koepäiviltä. Jos kahdella koiralla on samat pisteet, nuorempi koira sijoitetaan vanhemman edelle. Jos edelleen on useita koiria samoissa pisteissä, saavat nämä koirat saman sijoituksen. Jos koiran palkintosija on alennettu huonojen ominaisuuspisteiden vuoksi, käytetään taulukkoa tämän alennetun palkintosijan mukaisesti.

Kaikille roduille yhteisesti

Jos koira saa G:n tai T:n, ei se saa lainkaan sijoitusta.

12. KANSAINVÄLINEN METSÄSTYSKOE – CACIT

Ajavien koirien kansainvälinen koe käydään voimassaolevien FCI:n sääntöjen mukaan ja käyttäen niitä sääntöjä, jotka koskevat ajokoirien eliittikoetta (EP) tai beaglen ja dreeverin pienten koirien (SP) koetta.

Lisäksi pätevät seuraavat erikoissäännöt ja –määräykset:

CACIT-kokeen anominen

Kansainvälisen (CACIT) kokeen anomus on toimitettava NKK:oon muiden koelanomusten tapaan, viimeistään lokakuun loppuun mennessä, vuonna ennen seuraavan koekauden alkua.

Osallistumisoikeus

Koira ei voi osallistua jos:

- jos se on kokeen johtajan, NKK:n edustajan tai tuomarin omistuksessa
- jos koira on edellisen kuuden kuukauden sisällä ollut kokeen johtajan, NKK:n edustajan tai tuomarin omistuksessa tai jos joku heistä on henkilökohtaisesti tuona aikana osallistunut koiran kanssa kokeeseen tai harjoittanut koiraa
- jos se on ollut kokeen johtajan, NKK:n edustajan tai tuomarin perheenjäsenen omistuksessa

Koiramäärän ylittyessä

Kokeen koiramäärä voidaan rajoittaa kun se on kerrottu koeilmoituksessa. Koiramäärän ylittyessä tulee osallistumisoikeus määritellä ilmoittautumisjärjestyksen jälkeen koesääntöjen luvun 4.2 mukaisesti.

Säännöt CACITin jakamiselle

CACIT jaetaan kokeen parhaalle koiralle, jos se on saavuttanut vähintään 1. palkinnon ja lisäksi vähintään 90 % suurimmista mahdollisista palkitsemispisteistä. Vara-CACIT annetaan kokeen toiseksi parhaalle koiralle, joka on saavuttanut vähintään 1. palkinnon ja lisäksi vähintään 90 % suurimmista mahdollisista palkitsemispisteistä.

Jos kahdella koiralla on samat pisteet, laitetaan koirat paremmuusjärjestykseen niillä säännöillä, joita käytetään DM- ja NM-kokeissa.

Minimipistemäärä ajokoirilla on 90 % 400:sta palkitsemispisteestä = 360 palkitsemispistettä.

Minimipistemäärä beagleilla ja dreevereilla on 90 % 170:sta palkitsemispisteestä = 153 palkitsemispistettä.

Jos FCI:n säännöt eivät toisin määrää, tulee kokeeseen osallistua vähintään 10 koiraa, jotta CACIT voidaan jakaa.